

Sygn. akt II CZ 98/14

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Karol Weitz (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi J. P.

z udziałem Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego w O., Starostwa Powiatowego w O. i B. S.

o wznowienie postępowania:

- w sprawie zakończonej prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w P. z dnia 31 stycznia 2002r., sygn. akt ... 13/02,

- w sprawie zakończonej prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w P. z dnia 19 września 2006r., sygn. akt ... 510/06,

- oraz w sprawie zakończonej prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w P. z dnia 13 grudnia 2011r., sygn. akt ... 691/11,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 13 lutego 2015 r.,

zażalenia J. P.

na postanowienie Sądu Okręgowego w P.

z dnia 14 lutego 2014 r.,

1. oddala zażalenie,

2. zasądza od J. P. na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 14 lutego 2014 r. Sąd Okręgowy w P. odrzucił skargi o wznowienie postępowania wniesione przez J. P. w dniu 24 maja 2013 r., uzupełnione pismem z dnia 17 czerwca 2013 r., od prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 31 stycznia 2002 r., sygn. akt ... 13/02, w sprawie o zmianę prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, od prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 19 września 2006 r., sygn. akt ... 510/06 oraz od prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 13 grudnia 2011 r., sygn. akt ... 691/11. Sąd uznał, że skarga o wznowienie od prawomocnego postanowienia z dnia 31 stycznia 2002 r. w sprawie ... 13/02 nie została oparta na żadnej z ustawowych podstaw i że wniesiona została po upływie terminu określonego w art. 408 k.p.c. Odrzucenie skarg o wznowienie skierowanych przeciwko prawomocnym postanowieniom z dnia 19 września 2006 r. w sprawie ... 510/06 oraz z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie ... 691/11 zostało uzasadnione tym, że były to postanowienia o odrzuceniu skarg o wznowienie postępowania, w stosunku do których skarga o wznowienie jest - w myśl art. 399 § 1 i 2 w zw. z art. 524 § 1 k.p.c. - niedopuszczalna.

W zażaleniu na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 14 lutego 2014 r. zarzucono naruszenie art. 401 pkt 2, art. 403 § 1 pkt w zw. z art. 404, art. 403 § 2 i art. 410 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Okręgowy prawidłowo stwierdził, że skarga o wznowienie postępowania skierowana przeciwko prawomocnemu postanowieniu z dnia 31 stycznia 2002 r. w sprawie ... 13/02 wniesiona została po upływie terminu pięcioletniego wskazanego w art. 408 k.p.c., liczonego od dnia uprawomocnienia się tego postanowienia, i z tego już powodu podlegała odrzuceniu (art. 410 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Upływ terminu pięcioletniego wykluczał skargę o wznowienie również w zakresie podstawy polegającej na uzyskaniu orzeczenia za pomocą przestępstwa (art. 403 § 1 pkt 2 k.p.c.), jeśli uznać, że zawarte w skardze twierdzenie o składaniu fałszywych zeznań przez uczestniczkę B. S. oznaczało oparcie jej na tej podstawie. Bez znaczenia byłoby spełnienie przesłanki określonej

w art. 404 k.p.c., dotyczącej tej podstawy, po upływie terminu wskazanego w art. 408 k.p.c., ponieważ nie zmienia to faktu, że na skutek upływu tego terminu skarga o wznowienie jest niedopuszczalna. Niemożność wniesienia skargi o wznowienie w tej sytuacji nie stanowi pozbawienia możliwości działania, które uzasadniałoby dopuszczalność skargi o wznowienie po upływie terminu pięcioletniego (art. 401 pkt 2 w zw. z art. 408 k.p.c., por. uchwałę SN z dnia 18 lipca 1968 r., III CZP 59/68, OSNCP 1969, nr 7-8, poz. 124).

Termin pięcioletni określony w art. 408 k.p.c. ma charakter bezwzględny i wyklucza wniesienie skargi o wznowienie, z wyjątkiem wskazanych w nim wyjątków. Nie podlega on przywróceniu, a skutki jego upływu występują bez względu na to, czy strona ponosi winę w jego uchybieniu. Funkcją tego terminu jest ustanowienie bezwzględnej granicy czasowej, po upływie której skarga o wznowienie nie może być wniesiona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 sierpnia 2013 r., V CO 59/13, OSNC 2014, nr 5, poz. 51).

Skargi nie oparto na podstawie w postaci braku należytej reprezentacji lub pozbawienia możliwości działania (art. 401 pkt 2 k.p.c.), co wyłączałoby działanie terminu określonego w art. 408 k.p.c. Podstaw tych nie można bowiem dopatrzeć się w twierdzeniach co do dopuszczenia do nieuprawnionego udziału w postępowaniu w sprawie ... 13/02 jako uczestnika B. S. oraz w twierdzeniach w piśmie z dnia 12 listopada 2012 r. do Prokuratora Generalnego, przekazanego Sądowi Okręgowemu w dniu 18 listopada 2012 r., co do pozbawienia możliwości działania na skutek nieustanowienia adwokata albo radcy prawnego celem wniesienia skargi kasacyjnej w sprawie ... 13/02 albo skargi o wznowienie w tej sprawie. Nie rozważając, czy udział B. S. w charakterze uczestnika postępowania w sprawie ... 13/02 był uzasadniony, podnieść należy, że nawet negatywna ocena w tym zakresie nie umożliwiłaby zakwalifikowania tej sytuacji jako mieszczącej się w którejkolwiek z podstaw wznowienia, w tym również podstaw wskazanych w art. 401 pkt 2 k.p.c. Odmowa ustanowienia przez sąd adwokata albo radcy prawnego po uprawomocnieniu się orzeczenia objętego skargą o wznowienie, choćby była nieuzasadniona - jako okoliczność zaistniała po tym uprawomocnieniu się - także nie stanowi podstawy wznowienia postępowania zakończonego tym orzeczeniem określonej w art. 401 pkt 2 k.p.c.

W świetle treści art. 524 § 1 k.p.c., skarga o wznowienie nie przysługuje na prawomocne postanowienie o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania, o ile nie zachodzi wyjątek określony w art. 399 § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. W niniejszej sprawie wyjątek taki nie zachodzi, w związku z czym skarga o wznowienie przeciwko prawomocnym postanowieniom z dnia 19 września 2006 r. w sprawie ... 510/06 oraz z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie ... 691/11 była niedopuszczalna.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 520 § 3 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1, art. 398²¹, art. 394¹ § 3, art. 406 i art. 13 § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.